

**PŌLU 'LĒTRĒ □LWA 'LA
□KPAĀ ZESU 'YI MU 'LA
'YĀĀ- TESALONIKI -WA 'Ē TA
'MU NI**

**Pōlu 'lētṛē □lwa 'la □kpaā
Tesaloniki -wa 'ē ta Zesu 'yi
mu 'ē ni 'bhē ṅgblo**

Tesaloniki -o 'ke Masedwani 'klēn 'ē 'yi -wa -gbēnē mu 'ē do 'le. -O -yāā mēē 'la zan sii Siliven, 'bhēē- 'ke -wa 'tōkpaā- Silasi 'bhē 'pegee Timote -le □bhwa Pōlu ba Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ē 'klalele 'eke- ba. Pōlu 'laa 'mōlē- -a nōō-, -amasrōyi Zuufu mu 'ē 'bhē 'saawoa- -a 'kōō (Klēza 17). -E gole Masedwani 'klēn 'ē 'yi, 'kee-gele- Akayi 'klēn 'ē 'bhē 'yi. 'Duṅ-, -e gole Masedwani 'te, 'kee- Timote 'winbōle Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ē taglin- zayi', 'kooko- 'ke 'mu 'laa 'ploole- 'mu 'kpale- ma Zesu 'yi, -e sō 'bhē 'yaangole 'mu ta -yren 'ē 'kōō.

Timote dale 'mu taglinlē, 'bhēē- -e 'mu ta jan -nrāle' mu 'ē 'klale- 'yee- Pōlu 'kōō, -a zruk- paagbeya -yōō' 'ē 'kōō, 'kee- 'lētṛē 'lēē- dēle- -o ni. 'Lētṛē 'lēē- 'yi, -Waanbhaa' -za 'brēē mu 'la □kla -a ni, -e -Waanbhaa' 'pubwa- 'mu ma 'elwale 'pe. 'Bhēē- -e Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ē -liaala dōō -o bo -o 'kpale ma Zesu 'yi, 'bhēē- 'ke -waa' 'kpaleyā 'ē baan' kla 'bhē ba.

Pōlu yewoa- 'woo- Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ē 'plen- gōnē- 'la gbēēn-, -e 'bhē -dwa -o 'kpee. -A

zrukpaale -o, -amasɔyi, 'ali- mɛɛ mu 'ɛ -yɛn mu 'la □kpaɔ -o ta, -o bloole □bwa -o 'kpale ma Krisi 'yi, 'bhɛɛ- -o ye -lɔɔ -yaa Pɔlu (1 Tesaloniki 1-3).

A -lɛ yizie mi 'ɛ 'yi (1 Tesaloniki 4.1-12), Pɔlu □bwa 'ezin- -o 'taawogbɛya -lɛle' -jan 'ɛ 'bhɛ ta, 'bhɛ 'pegee -o 'plɛngoza -yanbhɔɔya klele ma, 'bhɛɛ- 'ke -o -za sɔ 'eke- ni.

-A -lɛyanyɛ 'ɛ □nɔɔ (1 Tesaloniki 4.3-5.11), Pɔlu □bwa Zesu 'nu gbɛ gaan plɛ mi 'ɛ ta, 'bhɛ 'pegee gbɛ mu bwele gale ba 'ɛ 'bhɛ -za 'ɛ ta. Pɔlu 'yee- 'lɛtrɛ 'lɛɛ- □yaan -o -liawli' mu 'pegee 'pubɔwli, 'bhɛɛ- -o 'dumawole mu -la -le.

Pɔlu 'pegee -yaa' yewoyɔɔn mu 'ɛ -woo Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'pubɔ- 'zi

¹ 'Mi Pɔlu 'pegee Silasi 'bhɛɛ- Timote, 'o mɔɔ 'gbu -le 'lɛtrɛ 'lɛɛ- □dia 'ka mu Zesu 'yi mu -lɛdo' 'la 'ka -o Tesaloniki -wa 'ɛ ta 'ka mu ni. 'Ka -o -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' 'pegee Mɛɛzan Zesu Krisi a pɛ 'le. Bhaa -Waanbhaa' -li 'ka ma, 'bhɛɛ- -e -yaa' yilabla 'ɛ na 'ka ni.

Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpagbɛya 'ɛ □swa Pɔlu ni.

² 'O -Waanbhaa' 'pubɔ- 'tanii 'ka 'kɛn ba zayi', 'bhɛɛ- 'woo- 'seriwo 'tanii 'kaa- -za ma.

³ Wlan 'ɛ ni, 'ka 'ka □kpaɔ Krisi 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ka 'bhɛ 'yizakla; 'ka yewoa- -a ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn- 'soniya 'le 'ka 'yi, 'bhɛ 'pegee 'ka 'yrikpale 'la -yoo 'eglɔole Mɛɛzan Zesu Krisi ta; 'bhɛ -za mu 'ɛ do 'o 'kpee 'waati 'ɛ 'kɛn ba 'ke 'woo- 'seriwo zii' -kɔɔ' Dɛ -Waanbhaa' ni.

⁴ 'O nɛɛnɛ- mu, 'wa 'yaango- 'bhii- 'ka -za □swa -Waanbhaa' ni, 'bhɛɛ- -e 'ka makwan- yaa pɛ 'le.

⁵ 'O -Jan 'Nrale- 'la □woa 'ka ni; 'waa 'bhε klεε 'o 'liijan- bhaama 'te 'wolele 'ka ni, 'duŋ- 'wa □kla 'ke -Waanbhaa' a -glɔɔya' 'pegee *Lii 'Wen 'ε 'mu -la -le. 'Bhεε- 'o 'kpale- -yaa -a -yi 'bhii- wlan -le 'kele-. 'O 'taawoa□ 'ka 'plen- gɔnε- 'la gbεen- 'ka 'gbu 'bhε 'yaango- 'bhii- 'bhε 'yaa- 'ka 'gbu 'nrayiza 'le.

⁶ 'Ka mu 'gbu 'taawoa□ 'bhii- 'o mɔɔ 'gbu 'pegee Mεεzan Krisi 'taawogbeya 'ε gbεen-. 'Ali- 'ka 'yaa- 'trεbhɔ -bebe 'la 'yi, 'ka -dwa -Waanbhaa' a -jan 'ε □la 'ka zrukpaale 'la da Lii 'Wen a -glɔɔya' 'ε ba 'bhεε- 'le.

⁷ 'Bhε klegbeya 'ε 'yi, Masedwani 'klεen 'ε 'pegee Akayi 'klεen 'ε 'yi Zesu 'yi mu 'ε, 'mu 'kpen nu 'taawole 'kaa- pε 'taawogbeya 'ε 'bhεε- zi.

⁸ Wlan 'ε ni, Mεεzan a -Jan 'ε dalawoa 'ka mu ba, -e □zian Masedwani 'pegee Akayi 'klεen mu 'ε 'yi; 'duŋ- yaa bole 'mu do -kplen ta; 'ka 'kragbeya 'ε -Waanbhaa' 'yi, 'bhε -jan 'ε □zian yrekpen- □nɔɔ 'ezin-, -asiikɔɔ 'o maza laa -yaa -li 'bhε -jan 'ε 'wole- ma mεε mu 'ε ni, -amasɔyi -wa -maa gban.

⁹ 'Ka 'o 'cieya- □kla 'elrele gɔnε- 'la gbεen-, mɔkpen' -o 'bhε 'pe zii'. 'Bhεε- -wa pe zii' 'ezin- 'kaa 'ka 'ploola- 'kaa yo mu 'ε gbale ma, 'bhεε- -Waanbhaa' 'la -ya -yre ma, 'ke -yee' 'ewlanle, 'ka 'ka zru -niinaa' 'bhε ba, 'bhεε- 'ka 'bhε gba.

¹⁰ 'Bhεε- 'ka -o -a Gbe Zesu 'la -e 'bhε -bwela gale ba, 'bhε 'magben- 'zi 'ke 'bhε da laanima. 'Bhε Zesu 'ε, 'bhε -le -kɔɔ' go -Waanbhaa' a 'kiti 'ε 'yi.

**POLU 'PEGEE TESALONIKI ZESU
'YI MU 'ε 'PLENZA-**

2

Pɔlu yelawoa Tesaloniki -wa 'ε ta

¹ 'Ŋ nɛɛnɛ- mu, 'ka mu 'gbu 'a 'yaango- 'o gelawoa 'ka ba, yaa klɛɛ 'ke bhaama za 'le.

² 'Kaa 'yaango- 'ezin- 'bhii- mɛɛ mu 'o -zwanwoa, 'bhɛɛ- 'o -yɛɛnkpaɔ 'o ta 'elwale 'pe Filipu -wa 'ε ta. 'Duŋ- -Waanbhaa' faŋgandwa 'o ta, 'bhɛɛ- 'o □nwa -yaa' -Jan 'Nrɛle- 'ε 'wolɛ- 'ka mu ni Tesaloniki 'tɛ, 'ali- 'ke mɛɛ mu 'ε waa -yaa dɔle- a □la 'ke 'o 'bhɛ wo bhe.

³ Wlan 'ε ni, 'waa -o 'yee- -Jan 'Nrɛle- 'ε 'wo zii' bhla ma, 'bhɛ 'pegee 'o 'kpee 'yɔɔ- 'le. 'Bhɛɛ- 'waa -o mɛɛ 'kɛdo- 'kpɔ 'yiniyɛ -glin 'zi.

⁴ Drɔɔn' -Waanbhaa' -a zi 'bhii- 'o -janwo' -janwo' gbɛya 'la 'yi, 'woo- 'bhɛɛ- klɛ 'zi. -Amasɔyi, -a 'gbu 'a □ya 'bhii- -a -gaale' 'o ba 'kee- -yaa' -Jan 'Nrɛle- 'ε gbɛkpa 'o mɔɔ 'kɔɔ. 'Waa -o -janwo' zii', 'kooko- 'o sɔ mɛɛ mu ni, 'duŋ- 'woo- a zi 'bhii- 'o sɔ -Waanbhaa' 'la mɛɛ zrubaglin 'bhɛɛ- ni.

⁵ 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- 'waa 'ka 'yini ma -janwolɛ 'ka ni; 'bhɛɛ- 'waa 'yee- -Jan 'Nrɛle- 'ε wolɛ 'ka ni 'waa -gɔli' 'flɛɲya- 'ε ma, -Waanbhaa' 'gbu -o 'o 'srɛ 'le.

⁶ 'Waa 'o 'gbu 'tɔbhɔyɛ -glinɛ' -lido' mɛɛ 'kɛdo- 'kpɔ 'kɔɔ: 'kee- 'kpa 'ka mu ta oo, 'kee- kpa mɛɛ -bhɛɛke' mu ta oo, 'waa 'bhɛ klɛɛ -lido'.

⁷ 'Bhɛɛ- 'duŋ-, 'woo- Krisi a winɔwo mu 'la 'le bhe, 'o 'yaa- sɔ 'waa- mɛɛ gbɛlaanya 'ε gbɛɲkpale 'ka ta 'bhii- 'kwe. 'Duŋ- 'waa 'bhɛ klɛɛ, drɔɔn' 'o 'yaa- 'ka ba 'waati 'la ba, 'o 'yaa- 'ka 'kun zii' 'o

'yidoo- 'le 'bhii- 'ke -ne nee do -o -yoo 'na zii' 'a 'ne 'e ni -e 'bhe -gblakun' goe- 'la gbeen-.

⁸ 'Bhe ya 'e 'yi, 'ka -za 'so gbe -yoo' 'e 'koo 'o ni, 'waa -yaa zi 'bhii- 'o bo -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'te 'e 'bhe 'wole- ma 'ka ni; 'duj- 'o 'yaa- zi 'bhii- 'woo 'gbu 'si 'e 'na 'ka ni 'ka -za 'so gbe -yoo' 'e 'koo 'o ni.

⁹ 'N neene- mu, 'o yewoa□ 'egloole goe- 'la gbeen-, 'bhe 'pegee 'o 'trebhwa□ 'ebebele goe- 'la gbeen- 'bhe -o 'ka 'kpee: -bi zi oo, -yrekpaa' oo, 'o yewoa□ 'egloole 'o gbe ma, 'kooko- 'woo 'gbu maza gope -sroowo', 'bhe- 'waa kle 'ka ta 'kwe 'le, 'o 'yaa- -Waanbhaa' a -Jan 'Nrale- 'e 'wo zii' 'ka ni bhla 'la ba.

¹⁰ 'Ka mu 'gbu -o 'o 'sre 'le, 'bhe- -Waanbhaa' -o 'o 'sre 'le 'ezin-. 'Ka mu 'la 'ka 'ka □kpaa Krisi 'yi bhe, 'o 'taawoa□ 'ka 'plen- 'o 'kpee 'fleele- 'le, 'bhe 'pegee 'o 'ledole -yaa, 'bhe- waa -za 'yoo- 'kedo- 'kpo 'yee- 'o zi.

¹¹ 'Kaa 'yaango- 'ezin- doo 'o 'ka 'kpen do do -gblakwan 'elrele 'bhii- -ne de -a 'gbu 'ne mu -gblakun' 'elrele goe- 'la gbeen-.

¹² 'O zruwlaa□ 'ka 'kpee, 'bhe- 'o □bwa -a pele ma 'ka ni doo -ka 'taawo 'elrele 'ke 'bhe so -Waanbhaa' ni. 'Yee- -Waanbhaa' -le 'ka 'siila-, 'kooko- 'ka do kle -yaa' -bhleighbeya 'pegee -yaa' 'tobholeya 'e 'mu ba.

¹³ 'O -Waanbhaa' 'pubo- 'tanii-za 'lee- 'bhe- ma 'ezin-. 'O 'yee- -Waanbhaa' a -jan 'la □woa 'ka ni, 'ka -dwa -a □la. 'Ka 'laa 'yee- 'bhii bhaaplen mu wojan gbeen-; 'duj- 'kaa □ya 'bhii- -Waanbhaa' a -jan 'le. 'Bhe- 'duj- -yoo 'ke 'bhe- 'le kpataakpa.

'Bhεε- -yoo yewo 'zi 'ka mu 'la 'ka 'ka □kpa-a -a -yi 'ka zru mu 'ε 'yi.

14 Wlan 'ε ni, 'η nεεnε- mu, -Waanbhaa' a mεε mu 'la -woo 'ke Zesu Krisi 'yi a pε 'le Zude 'klεεn 'ε 'yi, 'ka mu 'mu a 'taawogbeya 'ε 'bhεε- □sia bhe; -amasrɔyi Zuufu 'ke mu -yrenkpa'a 'mu ta gɔnε- 'la gbεεn-, 'ka mu a pε mεε mu 'ε 'mu -o -yrenkpa' zii' 'ka ta 'bhεε- gbεεn- 'ezin-.

15 'Woo- Zuufu mu 'ε, -o 'ke mu -le -Waanbhaa' a -lεla' janwo mu 'ε □dia 'elwale -sɔ; 'bhεε- -o 'ke mu -le 'a □kla 'bhεε- mεε mu Mεεzan Zesu □dia; 'bhe 'laa -mɔlε' -li, 'wola- 'ke mu -yrenkpa'a 'o mɔɔ ta 'ezin-. Waa sɔ -Waanbhaa' ni, 'bhεε- -o -sɔɔnnii' -o 'ke mɔkpen' 'le.

16 'Ke 'woo- -a zi 'bhii- 'o -Jan 'Nrale- 'ε 'wo Zuufu kle mu 'ε ni, 'bhεε- 'mu go -za 'yi, -o 'bhe 'saawo- 'o 'kɔɔ. 'Bhe klegbeya 'ε 'yi, -o waa -za 'yɔɔ- mu 'ε baan' -la 'kla zii' 'a ba. 'Duɲ- 'bhe 'lɛyanyrε -le 'ke -Waanbhaa' a 'kiti 'yɔɔ- 'ε baayrε 'le -o ta.

Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ε 'ye -lrɔ -o Pɔlu ma

17 'O nεεnε- mu, 'o mɔɔ golawoa 'ka -din 'waati 'dama ta 'o 'fle 'ε 'yi, waa pele 'o 'nii- 'ε 'yi, 'ka taglin- 'lrɔ -gbεnε -dwa 'o ma 'egloole.

18 'Bhεla- -zayi', 'o 'yaa- zi 'bhii- 'o ge gbε drεewo 'ka ba ye 'ezin-, 'ali- 'mi Pɔlu 'gbu 'bhe 'yidangbε 'damawoa; 'duɲ- -Setran' 'bhe 'saawoa- 'o 'kɔɔ.

19 'Bhe ya 'ε 'yi, -de mu -le □kla 'o 'yrikpa pε 'le εε? -De mu -le 'o zrukpa'a pε 'le εε? 'Bhεε- -de mu -le 'o 'wasowo pε 'le εε? Mεεzan Zesu 'nu yi 'le, 'ka mu -le nu klεlε 'o 'yrikpa pε 'le, 'bhe 'pegee,

'ka mu -le nu klɛɛ 'waa- zrukpaɛ pɛ 'pegee 'o 'wasowo pɛ 'le Mɛɛzan Zesu 'lɛɛ.

²⁰ Wlan 'ɛ ni, 'ka mu -le 'o 'wasowo pɛ pegee 'o zrukpaɛ' pɛ 'le.

3

¹ 'Bhɛ □nɔɔ 'mɔlawoa 'ke 'waa 'ka ye bhe, 'waa -yaa sɔ -li 'bhɛ 'yikunle; 'bhɛla- -yile, 'ke 'wa 'kpale do dɔɔ 'mi 'pegee Silasi bo -sɔ Atɛni -wa 'ɛ ta.

² 'Bhɛɛ- 'ke 'woo nɛɛnɛ- Timote winbɔle 'ka ta ye. 'Yee- 'pegee 'o mɔɔ -o yewo 'zi 'eke- zi -Waanbhaa' ni 'ke 'o Krisi a -Jan 'Nrɛle- 'ɛ wo. 'Wa 'winbwa- 'ka ta ye, 'kooko- -e ge zruwla 'ka 'kpɛɛ, 'bhɛɛ- -e fanɔandɔ 'ka ta 'kaa- 'kpaleya 'ɛ 'yi.

³ 'Bhɛɛ- 'kooko-, -o -yɛn mu 'la kpa zii' -kɔɔ' ta 'saanigɛ, 'ka 'kɛdo- 'kpɔ 'laa ploɔ 'bhɛ 'kpale- ma Zesu 'yi. 'Ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- -yɛn mu 'la 'mu -kɔɔ' ta, -Waanbhaa' 'kɔɔ -za -le 'mu -le.

⁴ -Amasɔyi 'o 'yaa- 'ka ba 'waati 'la ba, 'o 'ka 'kpeɛɛkaan dɔɔ mɛɛ mu nu -yɛnkpale -kɔɔ' ta. -Kaa 'yaango- 'bhii- 'o 'ka 'kpeɛɛkaan -za 'la mu 'le, 'mu -le bhɔ 'zi bhe.

⁵ 'Bhɛ □nɔɔ 'mɔlawoa 'ke 'waa 'ka ye bhe, 'waa -yaa sɔ -li 'bhɛ 'yikunle, mi 'gbu Timote 'winbwa- 'ka ta ye, 'kooko- 'ka 'kpale- -o Krisi 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -e ge 'bhɛ 'ye. -Amasɔyi yien -yaa 'kan zii' 'ɲ 'kpɛɛ dɔɔ -Setran' 'laa nu 'ka 'lɛkanlɛ, 'bhɛɛ- -e 'ka 'yini-. 'Ke 'bhɛ □kla, 'o ye 'la □woa 'ka ba ye, 'bhɛ nu klɛɛ bhaama yewole 'le.

Tesaloniki Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpaleya 'ɛ Pɔlu zrukpalaa

6 'Dun- Timote dalawoa 'ka taglin- yre 'ε □noo, -e 'ka ta jan 'nrare- □woa 'o ni. -Ya □pia 'o ni dɔɔ 'ka 'kpale- -o Krisi 'yi 'elrele, 'bhεε- -a -za sɔ 'ka ni. -Ya □pia 'o ni 'ezin- dɔɔ 'o -za -o 'ka 'kpee 'tanii, 'bhε 'pegee 'ka mu ye -lɔɔ 'o ma gɔnε- 'la gbεen-, 'o mɔɔ ye -lɔɔ -o 'egloole 'ka mu ma 'bhεε- gbεen- 'ezin-.

7 'O nεεnε- mu, -o 'ka ta jan 'ε 'wolawoa 'o ni, 'ali- 'ke 'woo- 'trɛbhɔ 'pegee -yren mu -la -yi, 'bhε fangandwa 'o ta, 'kaa- 'kpaleya 'ε -zayi'.

8 'Bhε ya 'ε 'yi, 'ka dɔlela -yoo 'egloole 'ka 'pegee Mεεzan a 'kpaledomaya 'ε 'yi, 'o sɔ 'o 'trele 'tε.

9 'Bhεε- 'o sɔ -Waanbhaa' 'pubole 'nale- -a ma 'ka ba zayi', 'ka zrukpa' -gbεnε 'la -zinaa' 'o ta 'yee- -Waanbhaa' -yre □la 'bhε -zayi' εε?

10 -Bi zi 'pegee -yrekpa', 'o -sromabɔ 'egloole -Waanbhaa' ni dɔɔ -e zi na 'o ni 'bhεε- 'o sɔ gele- 'ka taglinε. 'Ke 'bhε □kla, 'waa 'solε- 'ka daanle- 'kela 'le 'kpaleya a zi 'ε ta, -o nu 'ka daanle 'bhε 'le, 'bhεε- 'kaa- 'kpaleya Zesu 'yi 'bhε 'lepa-.

11 Bhaa -kɔɔ' Dε -Waanbhaa' 'gbu 'pegee Mεεzan Zesu Krisi zi na 'o ni, 'bhεε- 'o sɔ gele- 'ka taglinε.

12 Bhaa Mεεzan kaa 'solekeniya 'ε baan' kla 'a ba, 'bhεε- mεε mu 'ε 'kpen baan' sɔ 'ka ni, 'bhii- 'ka mu -za sɔ 'o mɔɔ ni gɔnε- 'la gbεen-.

13 Bhaa -e fangandɔ 'kpaleya 'la -yoo 'ka 'yi bhe 'bhε ta; 'kooko- 'ka kle 'wen, 'bhεε- waa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpo ye 'ka zi -kɔɔ' Dε -Waanbhaa' -yre □la, Mεεzan Zesu 'pegee -Waanbhaa' mεε 'la zan mu 'kpen 'siila- -yaa' pε 'le 'mu nu yi 'le.

POLU A -LIAWLI' MU

4

'Taawogbeya 'la so -Waanbhaa' ni

¹ 'O nɛɛɛ- mu, 'kɛla 'bɛ -o -jan 'lɛyanyrɛ 'lɛ 'bɛ -lɛ dɔɔ 'ka so 'taawolɛ gɔɛ- 'la gbɛɛn-, 'bɛɛ- 'ka so -Waanbhaa' ni, 'ka 'bɛ -daanna 'o mɔɔ -la 'kɔɔ. 'Duŋ- 'ka -o 'taawo zii' 'bɛɛ- gbɛɛn-. 'Kɛla 'bɛ -o -a -yi 'ɛglɔɔlɛ, 'bɛ -lɛ dɔɔ 'o -sromabɔ 'ka ni Mɛɛzan Zɛsu 'tɔ 'yi dɔɔ -ka 'ka 'taawogbɛya -lɛlɛ' 'ɛ baan' 'kla a ba.

² Wlan 'ɛ ni, 'o 'ka -daanna -za mu 'la 'lɛ, 'bɛɛ- 'wa □pia 'ka ni 'ka 'mu klɛ 'ka 'mu dɔ; 'bɛ -za mu 'ɛ -daa Mɛɛzan Zɛsu -la ba.

³ -Waanbhaa' -o -a zi 'bhii- 'ka bo 'ɛdanma -yaa' pɛ mɛɛ 'wɛŋ mu 'lɛ, 'bɛɛ- 'ka 'ka 'plɛŋgo-yanbhɔɔya ma.

⁴ 'Bɛɛ- 'kɛ 'ka 'kɛɛn do do bo 'bɛ 'na 'lɛ 'wɛŋ -Waanbhaa' -yrɛ 'yi, 'bɛɛ- 'kɛ bhaaplɛŋ mu 'ka -lɛdɔ' -a ma 'bɛ -zayi'.

⁵ 'Ka 'laa 'tolɛ- 'kɛ zru maza -yɔɔ' klɛ -lɔɔ gbɛŋkpa 'ka ta, 'kɛ 'ka bo -za 'yɔɔ- klɛlɛ ma 'bhii- mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu gbɛɛn-.

⁶ 'Kɛla 'bɛ -o lɛ 'pɛgɛɛ 'gwlaan- plɛŋza 'ɛ 'lɛ, 'bɛ -lɛ dɔɔ mɛɛ 'kɛdɔ- 'kɛɔ 'laa -naanaa' maza klɛlɛ -a nɛɛɛ- Zɛsu 'yi mi na 'ɛ 'lɛ, 'bɛɛ- 'bɛ -glin 'lɔɔ 'laa dɔlɛ -a ma. 'O 'bɛ -jan 'ɛ □woa gban 'ka ni 'ɛlwale, 'bɛɛ- 'o 'bɛ 'kɛɛnpanyaan 'ka ma dɔɔ 'kɛ mɛɛ 'la zan 'bɛ -za -glɔɔn 'ɛ klɛ, Mɛɛzan -Waanbhaa' nu 'bɛ zan 'ɛ 'krowolɛ.

⁷ -Amasɔyi -Waanbhaa' laa -kɔɔ' 'siilɛ-yanbhɔɔya klɛlɛ ma, 'duŋ- -ɛ -kɔɔ' 'siila- 'kɛ -kɔɔ' bo 'ɛdanma -yaa' pɛ mɛɛ 'wɛŋ mu 'lɛ.

⁸ 'Bɛ 'yi 'tɛ, 'kɛ mɛɛ 'oo mɛɛ 'la zan 'ɛ -bangwa 'taawolɛ ma 'ŋ -jan mu 'la 'woa- 'ka ni 'mu ta,

'bhe zan 'laa 'bhe -banḡole bhaaplenḡ do -kplen 'liijan- 'yi; 'duḡ- -ya -banḡwa -Waanbhaa' 'la 'bhe Lii 'Wenḡ 'ε □naa 'ka ni 'bheε- 'liijan- 'ε 'yi 'ezin-.

⁹ 'Kela 'bhe -o nεεneya 'yi 'soniya 'ε 'le, 'ka maza laa -o 'bhe ma 'ke -o 'bhe 'sεwεδε 'ka ni 'ezin-; -amasroyi -Waanbhaa' 'gbu 'ka -daanna gban dɔɔ 'ka -za 'so 'eke- ni.

¹⁰ 'Bheε- 'ka -o 'bheε- kle 'zi wlan 'ε ni 'ka nεεne- Zesu 'yi mu 'ε 'kpen ni Masedwani 'kleen 'ε 'yi. 'Duḡ- 'o mɔɔ -o zruwla 'zi 'ka 'kpee dɔɔ -ka 'bheε- baan' 'lrele- kle 'ezin-.

¹¹ Bole 'ke 'yi 'edɔɔle 'ε, 'bhe -le kle 'ka zru maza 'le. -Ka dɔ 'eglɔɔle 'ezin- 'ke 'ka 'kpen do do 'e 'yrekpa- 'bhe 'gbu a -za mu 'ε ba, 'bheε- -ka yewo 'ka gbε ma 'ke 'ka sɔ 'ka 'gbu mazagole, 'bhii- 'wa □pia 'elwale gban 'ka ni ḡɔne- 'la gbεen- bhe.

¹² 'Ke 'ka 'bhe □kla, mεε 'la zan mu laa 'o Zesu 'yi 'mu nu -gasikpale 'ka 'leε, 'bheε- 'ka 'laa nu klele mεε 'kedo- 'kpɔ ta 'kwe 'le.

Zesu 'yi mu 'la -gaa gban 'mu a -za 'pegee Mεεzan Zesu Krisi 'nuza-

¹³ 'N nεεne- mu, mεε 'la zan mu -gaa gban, 'woo- -a zi 'bhii- 'ka wlan dɔ 'mu ba -zayi', 'kooko- 'ka wleyisriwole laa bo 'bhii- mεε 'la zan mu yrikpale laa -o bole -yre ma -si 'ε ta -o gale blaen 'mu gbεen-.

¹⁴ -Amasroyi, 'o 'kpale- -o -a -yi 'bhii- Zesu -gaa, 'bheε- -Waanbhaa' 'a -bwela gale ba. 'Bhe kleḡbeyya do 'ε 'yi, 'o 'kpale- -o -a -yi 'ezin- 'bhii- Zesu 'yi mu 'la -gaa, -Waanbhaa' nu 'mu bwele gale ba Zesu 'sroyi, 'bheε- -o pegee Zesu nu klele 'eke- zi.

¹⁵ Mɛɛzan -jan 'la □woa 'o ni kpataakpa, 'o mɔɔ 'mu -la wo zii' 'ka ni -gɛ dɔɔ Zesu 'nu yi 'ɛ 'le, -kɔɔ' mu 'la nu klɛɛ -kɔɔ' 'yɛ ma -li 'bɛ yi 'ɛ 'le, -kɔɔ mu laa nu 'kanɛ- mɛɛ 'la zan mu -gaa gban 'mu 'lɛɛ.

¹⁶ -Amasɔyi -a pele -o dɔɔ 'bɛ yi 'ɛ 'le, Mɛɛzan 'gbu nu -janwoɛ 'egloɔle 'pe, 'bɛ blaɛn, -kɔɔ' nu -mlɛkɛ' -kunlii do -gbekanwli 'ɛ 'malɛ-. 'Ke 'bɛ -gwa -a -yi, -o nu -Waanbhaa' a -klɛlon' 'ɛ 'pɛnɛ-. 'Ke 'bɛ □kla, Mɛɛzan Zesu 'gbu nu zinalɛ 'tɛ, 'kee-da laflɛ' ma, 'bɛɛ- 'bɛ bhla do 'kpɔ 'ɛ ba, Zesu 'yi mu 'la -gaa 'ɛlwale gban -sɔ, 'mu nu bwelɛ gale ba.

¹⁷ 'Bɛ blaɛn, -kɔɔ' mu Zesu 'yi mu 'la nu klɛɛ -li 'kɔɔ- 'yɛ ma 'bɛ yi 'ɛ 'le, -Waanbhaa' a fanɣan- 'ɛ nu -kɔɔ' mu 'pegee 'woo- mu 'kpɛn binalɛ, 'bɛɛ- -e ge -kɔɔ' 'kpɛn 'le laanima Zesu 'lɛpayɛ nɔɔ- laflɛ' -gblo 'ɛ 'yi. 'Bɛ ya 'ɛ 'yi, -kɔɔ' nu bolɛ 'taɲii Mɛɛzan -Waanbhaa' 'le.

¹⁸ 'Ŋ nɛɛɛ- mu, -ka 'fuudɔ- 'eke- ta 'bɛ -jan mu 'lɛɛ- 'le.

5

¹ 'Ŋ nɛɛɛ- mu, 'ka maza laa -o 'ke 'o 'sɛwɛɛ 'ka ni 'woo- -za mu 'ɛ klɛ yi 'ɛ 'pegee -o klɛ 'waati 'ɛ ta.

² -Amasɔyi 'ka 'gbu 'a 'yaango- 'bhii- Mɛɛzan Zesu 'nule 'ɛ nu 'klalɛ- mɛɛ ba, 'bhii- -faannii' kla mɛɛ ba -bi zi gɔɛ- 'la gbɛɛn-.

³ 'Ke 'drunyan ta mɛɛ 'a □pia bhla 'la ba dɔɔ: «-Kɔɔ' -o yilabla 'yi -zɔn, 'bɛɛ- -kɔɔ' -gwa -za 'yɔɔ- 'kpɛn 'yi.» 'Bɛ bhla do 'kpɔ 'ɛ ba 'tɛ, -yɛn -gbɛɛ do nu baalɛ -o ta, 'bhii- le kpɛle do -bla

zenle 'ε kla -a ba gɔnɛ- 'la gbɛɛn-; 'bhɛɛ- mɛɛ 'kɛdɔ- 'kpɔ 'laa nu -bhilɛ' -a -yi 'bhɛ yi 'ε 'le.

⁴ 'Dun-, 'η nɛɛnɛ- mu, 'bhɛ yi 'ε yaa nu 'klalɛ- 'ka mu ba 'bhii- -faannii' dɔ balaa' mɛɛ ta gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -a -yibɛɛnnazi. -Amasrɔyi 'ka mu 'laa -o 'ke -gblo 'yi mu 'le.

⁵ Wlan 'ε ni, 'ka 'kpen -o 'ke 'tɛbhile ba -nɛ mu -la -le, 'bhɛ 'pegee 'ka -o 'ke -yrekpaa' -nɛ mu -la -le. -Kɔɔ' -gwa -bi zi za mu 'pegee -gblo 'yi za mu 'ε zi.

⁶ 'Bhɛla- -yile, -kɔɔ' 'laa bolɛ yidɛle ma 'bhii mɛɛ 'la zan mu laa -Waanbhaa' dɔ 'mu gbɛɛn-. 'Dun- -kɔɔ' 'yakla- dulale klɛ, -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'taakpalɛ -za 'kpen zi.

⁷ -Amasrɔyi, 'ka 'gbu 'a 'yaango- mɛɛ yidɛ -bi -la zi, 'bhɛɛ- -wɛɛn dɛ mu 'ε -wɛɛn 'mu dɛ -bi -la zi 'ezin-.

⁸ 'Dun- -kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -o -yrekpaa' a pɛ 'le bhe, -kɔɔ' 'laa -kɔɔ' 'taakpalɛ -za zi. -Kɔɔ' -kɔɔa' 'kpaleya 'ε 'pegee -Waanbhaa' a 'sɔniya 'ε klɛ -kɔɔ' tagaan pɛ mu 'le 'bhii- 'elwaleta -srwase' mu 'ε 'yaa- -o -bɛɛ mu 'ε tagaan piibhɛ dɛnɛ- mu 'le gɔnɛ- 'la gbɛɛn- bhe. 'Bhɛɛ- -kɔɔ' 'yri bo -Waanbhaa' ta, 'bhɛɛ- 'bhɛ klɛ -kɔɔ' go pɛ 'le -za 'yi, 'bhii- -srwase' mu bhee -o ηgblo ma piibhɛ 'faa mu 'ε ma gɔnɛ- 'la gbɛɛn- gwledan yrɛ nɔɔ-.

⁹ -Amasrɔyi, -Waanbhaa' laa -kɔɔ' 'kpalɛ- 'ɛdanɲma -kɔɔ' 'krowo -zayi'. 'Dun- -e -kɔɔ' mu □kpaɛ 'ɛdanɲma, 'kooko- 'ke -kɔɔ go -za 'yi -kɔɔa' Mɛɛzan Zesu Krisi 'srɔyi.

¹⁰ 'Bhɛla- -yile, Zesu Krisi -gaa -kɔɔa' -za ma, 'kooko- 'ke -kɔɔ' -o -kɔɔ' 'yrɛ ma oo, 'ke -kɔɔ' -gaa oo, -kɔɔ' 'pegee 'yee- bo -kɔɔ' 'yrɛ ma 'eke- 'yi -a

nu yi 'ε 'le.

11 'Bhε ya 'ε 'yi, -ka zruwla 'eke- 'kpee 'ke 'ka fangando 'eke- ta 'kaa- 'kpaleya 'ε 'yi 'bhii- 'kaakle zi gone- 'la gbεen- bhe.

Pɔlu a -liawli' 'ε -leyanyrε

12 'Bhε trala 'ezin-, 'η nεεnε- mu, 'o mɔɔ -sromabo 'ka ni dɔɔ mεε 'la zan mu -o 'trebho zii' 'ka daanle 'le 'kpaleya zi 'ε ta, 'ke -woo 'ka 'lεε mu 'le, 'bhεε- -woo 'ka 'lia zii' Mεεzan a zi 'ε ta bhe, -ka -gasikpa 'mu 'lεε.

13 -Ka -o 'kun 'elrele, 'bhεε- -o -za 'sɔ 'ka ni 'egbenele -waa' ye 'ε -zayi'. -Ka bo 'eke- 'yi 'edɔɔle.

14 'Ŋ nεεnε- mu, 'o mɔɔ -o -sromabo 'zi 'ka ni 'ezin- dɔɔ lrwanii- mu 'la bole -o 'kaanle- ma, -ka 'mu 'kpeelekan, 'kooko- -o yewo, 'bhεε- -ka 'fuudo- -gblaannii' mu 'ε ta, 'bhε 'pegee fangan- 'laa -o mεε 'la zan mu ta -Waanbhaa' zi 'ε ta, -ka bhɔ 'mu ba. 'Bhεε- -ka 'ka zrubakpala mɔkpen' zi.

15 -Ka 'ka 'yɛkpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'ke mεε 'kedo- 'kpɔ 'laa -za 'yɔɔ- -zigo' -za 'yɔɔ- 'le. 'Duŋ- 'tanjii, -ka -za 'wlan -la kleyrε -glin 'eke- ni, 'bhεε- -ka 'bhε kle mɔkpen' ni 'ezin- 'waati 'ε 'kpen ba.

16 'Ka zrukpaale kle 'tanjii.

17 'Bhεε- 'ka 'laa 'ploole- 'ka 'seriwole ma -Waanbhaa' ni.

18 -Ka -Waanbhaa' 'pubɔ- -za mu 'ε 'kpen 'yi. -Amasroyi -Waanbhaa' -o 'bhεε- -za -gloɔn 'ε zi 'ka 'kɔɔ, 'ka mu 'pegee Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ε 'yi.

19 'Ka 'laa Lii 'Wεŋ 'ε -dewole 'ka zru 'ε 'yi.

²⁰ -Waanbhaa' -jan mu kpa mee 'la zan mu -lii, 'bheε- 'mu 'a -lɛlajanwo mee mu ni, 'ka 'laa 'bhe -lɛlajanwole mu 'ε mavεεε.

²¹ -Ka -jan mu 'ε 'kpen baglin- kplankplan, 'bheε- 'kela 'bhe -o wlan 'le -ka 'taawo 'bheε- ta.

²² -Ka -ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele -za 'yoo- 'kpen -gloon ma.

Pɔlu -a 'pubɔ- 'seri

²³ Bhaa -Waanbhaa' 'la -yoo yilabla zan 'le, 'bhe 'ka 'fle 'kpen kle 'weŋ. Bhaa 'ka 'si oo, 'ka 'nii- oo, 'ka 'gbu 'fle 'ε 'kpen bo 'weŋ 'foke 'bhe ge 'tenle- -kooa' Meezan Zesu nu yi 'ε ma, 'ke waa 'trin- do 'kpɔ ye 'ka ma.

²⁴ Mee 'la zan 'ka 'gbu 'siila-, 'bhe nu 'bhe -za 'ε klele; -amasɔyi -yoo 'ke zru do zan 'le.

²⁵ 'N nεεε- mu, 'ka mu 'ka 'seriwo 'ezin- 'waa- -za ma.

²⁶ 'Ka 'kpen 'eke- -tuubɔ' 'bhii- nεεε- ma do mu.

²⁷ 'N ŋgblo -o 'ka gaan □la Meezan 'tɔ 'yi 'ε doo: -Ka 'lɛtrɛ 'lɛε- tape -koo' nεεε- Zesu 'yi mu 'ε 'kpen ni.

²⁸ Bhaa -kooa' Meezan Zesu Kriisi -li 'ka 'kpen ma.

Mwan
The New Testament in the Mwan language of Côte
d'Ivoire

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mwan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source
files dated 14 May 2025

1220066e-ed9e-5c66-9c3b-435a6575b8da